

KUTSESTANDARD

Lümfiteapeut, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetuse	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Lümfiteapeut, tase 6	6

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Lümfiteapeut teeb manuaalset ja aparaatset lümfimassaaži ja kompressioonravi ning nõustab klienti/patsienti, selgitades tursete tekkepõhjust ja tutvustab tursete vähendamise võimalusi, arvestades meditsiinilist diagnoosi. Lümfiteapeudi töö on kliendi/patsiendi füüsilise suutlikkuse säilitamine või häirunud funktsioonide taastamine, tervisehäirete ennetamine, organismi üldise vastupanuvõime tugevdamine ja hea enesetunde saavutamisele kaasaaitamine. Lümfiteapeudi töö eesmärgi saavutamiseks kasutab mitmesuguseid lümfiteeraapia tehnikaid, sh kompressioonravi ja terapeutilisi harjutusi. Olulisel kohal lümfiteapeudi töös on keskendumine erinevatele näidustustele, mis on seotud tursetega.

A.2 Tööosad

A.2.1 Lümfiteeraapia ja seda toetavad tegevused

1. Tööks ettevalmistumine.
2. Töökeskkonna ja töövahendite ettevalmistamine ja korrashoidmine.
3. Lümfiteapeutilise anamneesi kogumine ja kliendi/patsiendi seisundi hindamine.
4. Eesmärgi püstitamine ja teraapiaplaani koostamine.
5. Kliendi teavitamine.
6. Lümfiteeraapia tegemine.
7. Lümfiteeraapia lõpetamine.
8. Lümfiteeraapia tulemuste hindamine.

A.2.2 Nõustamine

1. Tervishoiutöötajate ja kolleegide nõustamine.
2. Kliendi/patsiendi nõustamine.

Valitavad tööosad

A.2.7 Ettevõtlus

1. Ettevõtlusvormi valimine ja oma tegevuse korraldamine.
2. Hinnakujundus ja eelarvestamine.
3. Turundus- ja müügikampaaniate planeerimine.
4. Meeskonna juhtimine.
5. Kolleegide juhendamine.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Lümfiteapeudi töökeskkond peab olema ergonoomiline, puhas, valgustatud, õhutatud ja soe. Lümfiteapeudi töö eripära on vältimatu kehaline kontakt kliendiga/patsiendiga, mis loob delikaatse situatsiooni, kus klient/patsient peab tundma end turvaliselt. Lümfiteapeut töötab tervishoiuasutuses, kliendi/patsiendi kodus, spaakeskustes, erapraksises või mujal.

A.4 Töövahendid
Lümfiterapeut kasutab teraapia tegemisel massaažilauda, patju, tekke, linu, talki, puhastusvahendeid jms ning lümfiterapeutilisi abivahendeid (nt kompressioontooted, pneumaatiline lümfimassaažiparaat, kinesioteip).
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Lümfiterapeudi töö eeldab manuaalset võimekust, analüüsi- ja sünteesivõimet ning teenindusvalmidust. Lümfiterapeut on empaatiavõimeline, usaldusväärne, koostöövõimeline, kohanemisvõimeline, kõrge füüsilise ja vaimse pingetaluvusega. Lümfiterapeut on tähelepanelik ja delikaatne.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Tavaliselt on lümfiterapeut vähemalt keskhariduse baasil omandatud erialase haridusega massöör, füsioterapeut, tegevusterapeut või tervishoiutöötaja, kes on läbinud lümfiteraapia erikoolituse.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Lümfiterapeut.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.2 ja kutset läbiv kompetents B.2.4. Lisaks on võimalik tõendada valitav kompetents B.2.3

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Lümfiteraapia ja seda toetavad tegevused	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. valmistub tööks ette, lähtudes hügieeni- ja antiseptikanõuetest; 2. loob kliendile/patsiendile toetava ja turvalise keskkonna; valmistab ette füüsilise töökeskkonna (nt õhk, temperatuur, valgustus, muusika) ja lümfimassaažiseadmed ning töövahendid (nt massaažilaud, padjad, rullid, linad, rätikud, aluspaber, kreemid, talgid), lähtudes hügieeni- ja aseptikanõuetest ning kabinetile esitatavatest tervisekaitse- ja ergonoomikanõuetest; tagab tööruumi korrashoiu; 3. selgitab välja kliendi/patsiendi pöördumise põhjuse, ootused ja võimalikud terviseriskid, kasudes teabe kogumiseks anamneesiküsimustikku, arsti ettekirjutust ja küsitledes klienti; hindab lümfiteraapia sobivust, arvestades kliendi/patsiendi tervises seisundist lähtuvaid vajadusi, näidustusi ja vastunäidustusi; lümfiteraapia tegemisest keeldumise korral põhjendab oma otsust kliendile/patsiendile; vajadusel soovib pöörduda teise tervishoiuspetsialisti poole; 4. püstib lümfiteraapia eesmärgi; koostab lümfiteraapiaplaani, valides sobivad lümfiteraapiavõtted, võtete rakendamise ajalise kestvuse ning toetavad vahendid (nt sidumisvahendid, kreemid) ja seadmed, lähtudes näidustustest ja vastunäidustustest; 5. tutvustab kliendile/patsiendile arusaadavalt eelseisvat lümfiteraapia protseduuri ning kasutatavaid vahendeid ja tooteid, nende vajalikkust ja otstarvet; 6. teeb lümfiteraapiat (sh nahahooldus, kompressioonravi, füsioteraapilised harjutused, kinesioloogiline lümfiteipimine, manuaalne lümfimassaaž), lähtudes koostatud plaanist; vajadusel korrigeerib teraapiaplaani, lähtudes muutustest patsiendi/kliendi seisundis; abistab klienti/patsienti kehaasendi muutmisel ja massaažilaualt tõusmisel, tagades kliendi/patsiendi turvalisuse; küsitleb klient/patsienti teraapia käigus tema enesetunde kohta ja julgustab teda tagasisidet andma; 7. küsib tagasisidet kliendi/patsiendi enesetunde kohta; teavitab klienti/patsienti lümfiteraapia lõppemisest ja võimalikust ortostaatilise reaktsioonist (kukkumisoht) ning lümfiteraapiajärgsetest füüsilistest ja psüühilistest muutustest organismis (nt unisus, peavalu, vedelikupuuduse oht); kompressioonravi korral annab juhised käitumiseks võimalike kõrvalmõjude tekkimisel; annab soovitusi eneseabiks ja vajadusel soovib pöörduda	

kompressioonitoodete spetsialisti, füsioterapeudi, psühholoogi või tervishoiutöötaja (nt onkoloogi, taastusarsti) poole; selgitab kliendile/patsiendile lümfiteraapia jätkamise või muude teenuste vajadust;

8. hindab lümfiteraapia tulemusi, lähtudes püstitatud eesmärgist ja seisundi muutusest.

B.2.2 Nõustamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. nõustab ja juhendab tervishoiutöötajaid, kolleege, lümfimassööre, praktikante, kasutades sobivaid meetodeid;
2. nõustab klienti/patsienti (nt füüsilise aktiivsuse, toitumise, nahahoolduse, vedeliku tarbimise, kompressioonravi, valuga toimetuleku alal), lähtudes lümfoterapeutilisest näidustusest; nõustab patsienti/klienti tervisekäitumise alal, lähtudes tervislike eluviiside põhitõdedest ja patsiendi/kliendi tervises seisundist.

VALITAVAD KOMPETENTSID

Lisaks on võimalik tõendada valitav kompetents B.2.3

B.2.3 Ettevõtlus

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. hindab tegutsemise eesmärgist lähtuvalt ettevõtluse võimalusi; valib talle sobiva ettevõtlusvormi; korraldab oma tegevust, arvestades kutsealast teavet ja õigusakte ning lähtudes väikeettevõtluse põhitõdedest;
2. kujundab teenuste hinnad, lähtudes tegevuskuludest ja turusituatsioonist; koostab ettevõtte eelarve, arvestades kulusid ja tulusid; järgib eelarve täitmist; organiseerib vajalike töö- ja kulumaterjalide hankimise;
3. haldab kliendibaasi, järgides õigusakte; planeerib müügikampaaniaid ja turundustegevused, lähtudes ettevõtte kontseptsioonist; koostab püsikliendiprogramme;
4. juhib meeskonna tööd; koostab töö- ja puhkusegraafikuid, lähtudes õigusaktidest ja ettevõtte vajadustest; kaasab töötajaid arendustegevustesse;
5. juhendab ja nõustab väiksema kogemusega kolleege, sh praktikante, pakub abi tekkinud probleemide lahendamisel; jälgib juhendatava tööd ja annab selle kohta tagasisidet; selgitab välja töötajate koolitusvajaduse ja organiseerib töötajate koolitamise.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.4 Lümfiterapeudi kutset läbiv kompetents

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. järgib kutse-eetikat (vt lisa 1) ja kutsealaga seonduvaid õigusakte;
2. rakendab oma tegevuses tõenduspõhiseid teadmisi lümfiteraapiast, anatoomiast, füsioloogiast, haigus- ja ravimiõpetusest, biomehaanikast, kinesioloogiast, inimese ealistest ja arengulistest eripäradest, suhtlemispsühholoogiast;
3. on orienteeritud kliendi/patsiendi vaimse, emotsionaalse ja füüsilise tasakaalu saavutamisele ja säilitamisele;
4. suhtleb klientidega/patsientidega sõbralikult, mõistab ja arvestab kultuuride mitmekesisust ja on salliv; lahendab delikaatselt konfliktsituatsioonid;
5. väärtustab elukestvat õpet, hoiab end kursis valdkonna arengutega;
6. dokumenteerib korrektselt ja arusaadavalt oma töö, arvestades isikuandmete kaitsega seotud õigusaktide nõudeid; tagab patsientide/klientidega seotud info konfidentsiaalsuse;
7. planeerib oma aega, töötab süsteemselt ja organiseeritult;
8. järgib hügieeninõudeid;
9. kasutab ergonoomilisi töövõtteid;
10. kasutab oma töös arvuti vastavalt DigComp digioskuste enesehindamisskaala algtasemel kasutaja tasemel (vt lisa 2);
11. kasutab oma töös eesti keelt tasemel B2 ja ühte võõrkeelt tasemel A2 (vt lisa 3); kasutab korrektset erialaterminoloogiat.

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	23-02052019-8.3/6k
2. Kutsestandardi koostajad	Kaja Elstein, Eesti Taastusarstide Selts Katrín Kõre, Põhja-Eesti Regionaalhaigla Raili Raik, Eesti Lõmfiteraapia Liit Kairi Saar, Kairi Tervisetuba OÜ Merike Värik, Eesti Vähiliit
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tervishoiu Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	15
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	02.05.2019
6. Kutsestandard kehtib kuni	24.04.2024
7. Kutsestandardi versiooni number	6
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3255 Abifüsioterapeudid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Lymph massage therapist, level 6
C.3 Lisad	
Lisa 1 Kutse-eetika	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala	
Lisa 3 Keelte oskustasemete kirjeldused	